

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

**Кафедра публічного управління,
менеджменту інноваційної діяльності та дорадництва**

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Директор ННІ неперервної освіти і туризму
д.ю.н., професор Іван Гриценко
“5” червня 2023 р.

“СХВАЛЕНО”

на засіданні кафедри публічного управління,
менеджменту інноваційної діяльності
та дорадництва
Протокол № 15 від “5” червня 2023 р.
В.о. завідувача кафедри:
д.держ.упр., доцент Сергій Приліпко

“РОЗГЛЯНУТО”

Гарант ОП “Публічне управління та адміністрування”
д.держ.упр., доцент Сергій Приліпко

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Економічна безпека держави»

Галузь знань: 28 “Публічне управління та адміністрування”

Спеціальність 281 “Публічне управління та адміністрування”

Освітньо-професійна програма: 281 “Публічне управління та адміністрування”

Освітній ступінь: бакалавр

Розробник: Витвицька Ольга Данилівна, професор кафедри публічного управління та менеджменту інноваційної діяльності, д.е.н., професор

Київ – 2023

**Опис навчальної дисципліни
«Економічна безпека держави»**

Галузь, спеціальність, ОПП, освітній ступінь	
Галузь знань	28 “Публічне управління та адміністрування”
Спеціальність	281 “Публічне управління та адміністрування”
Освітньо-професійна програма	“Публічне управління та адміністрування”
Освітній ступінь	бакалавр
Характеристика навчальної дисципліни	
Вид	Вибіркова
Загальна кількість годин	120
Кількість кредитів ECTS	4
Кількість змістових модулів	2
Курсовий проект (робота)	-
Форма контролю	Екзамен
Показники навчальної дисципліни для денної форм навчання	
	денна форма навчання
Рік підготовки	2
Семестр	4
Лекційні заняття	30 год.
Практичні заняття	30 год.
Самостійна робота	60 год.
Індивідуальні завдання	-
Кількість тижневих аудиторних годин	2 год.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни «Економічна безпека держави» є набуття у здобувачів вищої освіти освітнього ступеня бакалавра загальних та фахових компетентностей щодо основних засад формування механізмів забезпечення рівня економічної безпеки держави та факторів впливу на нього з врахуванням внутрішніх та зовнішніх загроз.

Завдання навчальної дисципліни “ Економічна безпека держави ” полягає в розкритті основ економічної безпеки, зокрема, визначення її економічних явищ, законів, систем, теорій, складових, а також виявлення загроз економічній безпеці в Україні, розробці рекомендацій щодо превентивних заходів забезпечення економічної безпеки України з метою зміцнення її національної безпеки.

Програмні результати дисципліни “ Економічна безпека держави ”;

Знати:

- теоретичні основи безпекознавства;
- основні нормативно-правові акти та положення законодавства у сфері економічної безпеки;
- класифікаційні ознаки та види економічної безпеки;
- стандарти, принципи та норми діяльності у сфері забезпечення економічної безпеки;
- структурні складові економічної безпеки та проблемні аспекти забезпечення їх безпечного виміру;

Вміти:

- використовувати технології вироблення, прийняття та реалізації управлінських рішень для забезпечення економічної безпеки.
- визначати рівень і стан економічної безпеки та її структурних складових, виявляти ризики та загрози безпеці;
- вміти проводити інформаційно-аналітичні дослідження у сфері економічної безпеки, а саме оцінювати мінливість процесів ринкового середовища та приймання найбільш оптимальних рішень щодо локалізації проблем; визначати чинники, що мають вплив на рівень забезпечення будь-якого виду безпеки;
- визначати заходи щодо мінімізації / ліквідації загроз економічній безпеці з метою захисту та досягнення національних економічних інтересів;

- використовувати понятійно-категорійний апарат при аналізі будь-якого виду безпеки при виборі та реалізації концептуальних підходів щодо управління.

Набуття компетентностей: інтегральна компетентність (ІК): здатність розв’язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері публічного управління та адміністрування або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та наукових методів відповідної галузі і характеризується комплексністю та невизначеністю умов; **загальні компетентності (ЗК):** здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями; здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області; Здатність до адаптації та дії в новій ситуації; здатність працювати в команді; здатність планувати та управляти часом; вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми; здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово; навички міжособистісної взаємодії; **спеціальні (фахові) компетентності (СК):** здатність забезпечувати належний рівень вироблення та використання управлінських продуктів, послуг чи процесів; здатність забезпечувати дотримання нормативно-правових та морально-етичних норм поведінки; Здатність розробляти тактичні та оперативні плани управлінської діяльності; Здатність впроваджувати інноваційні технології; здатність до дослідницької та пошукової діяльності в сфері публічного управління та адміністрування; здатність у складі робочої групи проводити прикладні дослідження в сфері публічного управління та адміністрування.

Міждисциплінарні зв’язки. Вивчення дисципліни базується на теоретичних знаннях та практичних навичках попередньо вивчених дисциплін за обраною спеціальністю: “Теорія держави і права”, “Державне регулювання економіки”, “Конституційне право”...

Згідно з навчальним планом для здобувачів вищої освіти денної форми навчання на вивчення дисципліни “ Економічна безпека держави ” відводиться 120 год., у т.ч. на лекції – 30 год.; практичні заняття – 30 год.; самостійну роботу – 60 год.

3. Програма та структура навчальної дисципліни «Економічна безпека держави»

Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні засади формування механізмів забезпечення рівня економічної безпеки держави

Тема 1. Теоретичні основи економічної безпеки

Економічний зміст дефініції “безпека”. Природа безпеки та її основні прояви. Історичні аспекти становлення та розвитку науки та феномена безпеки.

Об’єкти та суб’єкти безпеки. Чинники безпеки. Позитивні та негативні (деструктивні) чинники безпеки. Зовнішні (екзогенні) і внутрішні (ендогенні) чинники безпеки. Загрози безпеці. Класифікація загроз безпеці. Механізм виникнення загроз безпеці. Поняття ризику, небезпеки, виклику, впливу та шкоди (збитку). Критерії та індикатори безпеки. Ознаки індикаторів. Порогові / граничні значення індикаторів безпеки. Національні інтереси та їх характерні властивості. Життєво важливі інтереси особистості, життєво важливі інтереси суспільства, життєво важливі інтереси держави.

Сутність економічної безпеки, її місце й роль в системі національної безпеки. Економічна безпека як ключова детермінанта національної безпеки. Проблеми стратегічного забезпечення економічної безпеки. Стратегічні цілі, задачі та механізми забезпечення економічної безпеки.

Основні різновиди економічної безпеки та її складники. Характеристика складників економічної безпеки.

Тема 2. Правове регулювання економічної безпеки в Україні

Затвердження Національної економічної стратегії на період до 2030 року [Із змінами і доповненнями, внесеними постановою Кабінету Міністрів України від 10 березня 2021 року N 202.](#)

Бюро економічної безпеки - єдиний орган державної влади, відповідальний за боротьбу з економічними злочинами. БЕБ отримує відповідні повноваження від Служби безпеки та Податкової міліції.

БЕБ розпочав роботу зі штатом у 214 осіб. Бюро функціонує як аналітичний орган. Повноваження БЕБ включають: виявлення зон ризиків в економіці, надання пропозицій щодо законодавчих змін для усунення схем економічних злочинів, розслідування таких злочинів та розробка аналітичних висновків.

Тема 3. Механізм забезпечення та оцінка рівня й стану економічної безпеки

Система забезпечення безпеки. Концептуальний, організаційний і ресурсний аспекти системи забезпечення безпеки. Характеристика елементів

системи безпеки. Наукова теорія та концепція безпеки. Політика, концепція і тактика безпеки. Організаційно-управлінський й інформаційно-аналітичний ресурс безпеки. Принципи системи забезпечення безпеки. Характеристика та особливості механізму забезпечення безпеки. Захист національних інтересів. Проведення моніторингу досліджуваної сфери та формування індикаторів. Здійснення комплексної оцінки рівня та стану безпеки. Виокремлення проблем у досліджуваній сфері та виявлення загроз безпеці. Розробка програмно-цільових заходів з мінімізації / ліквідації загроз безпеці.

Характеристика методів оцінки рівня безпеки. Моніторинг показників досліджуваного виду безпеки та відповідної сфери. Моніторинг ретроспективної, звітної та перспективної інформації досліджуваного об'єкта. Систематизація та обчислення індикаторів досліджуваного виду безпеки. Встановлення порогових значень індикаторів. Визначення рівня безпеки. Виявлення загроз безпеці. Визначення стану безпеки та її характеристика.

Тема 4. Фінансова та інвестиційна безпека як основа економічної безпеки

Фінансова безпека: сутність і передумови формування. Значення та місце фінансової безпеки в системі економічної безпеки. Організаційно-правові засади становлення та розвитку системи фінансової безпеки. Концепція, стратегія, політика і тактика забезпечення фінансової безпеки.

Фінанси, фінансові ресурси, фінансові резерви, фінансова система, фінансовий механізм, функції фінансів.

Фінансова безпека особистості, домогосподарства, підприємства, організації, установи, галузі господарського комплексу, підсистем національної економіки, регіону, держави, економічної системи на рівні світового господарства. Сутність безпеки інвестиційної діяльності (інвестиційної безпеки). Критерії та індикатори оцінки інвестиційної безпеки держави. Загрози інвестиційній безпеці держави та страхування інвестиційних ризиків.

Бюджетна безпека, податкова складова фінансової безпеки, боргова безпека, монетарна безпека, інвестиційна безпека, банківська безпека, безпека небанківського фінансового сектору.

Фінансові органи державної влади, фінансовий контроль.

Тема 5. Характеристика складників фінансової безпеки

Сутність безпеки домогосподарства. Соціальні індикатори фінансової безпеки людини (розмір оплати праці, величина сукупних доходів на душу населення, їх структура та використання, розподіл населення за рівнем середньодушового сукупного доходу, споживання продуктів харчування на душу населення). Загрози фінансовій безпеці людини (бідність, різке розшарування населення за рівнем доходів та рівнем грошових витрат, безробіття, неефективна система пільг і допомог), їх соціально-економічні

наслідки для суспільства. Суть фінансово-економічної безпеки підприємництва. Методи оцінки фінансово-економічної безпеки підприємництва. Індикатори фінансово-економічної безпеки підприємництва.

Механізм забезпечення фінансової безпеки підприємства. Системи та методи аналізу фінансової безпеки. Системи і методи планування фінансової безпеки підприємства.

Бюджетно-податкова безпека держави як критерій ефективності фіскальної політики. Індикатори оцінки та загрози фіскальній безпеці держави. Поняття боргової безпеки держави, критерії та система індикаторів її оцінки.

Вимір монетарної безпеки. Безпека грошово-кредитної сфери. Поняття про загрози грошово-кредитній та валютній безпеці держави, їх систематизація та класифікація. Індикатори оцінки грошово-кредитної сфери та валютної безпеки.

Безпека банківської системи як складова національної безпеки держави, її роль у формуванні фінансової та економічної політики держави. Особливості забезпечення безпеки банківської системи України. Систематизація загроз банківській системі України. Індикатори фінансової безпеки банківської системи. Парабанки: безпекознавчий аспект.

Змістовний модуль 2. Характеристика окремих складників економічної безпеки

Тема 6. Енергетична та науково-технологічна безпека

Енергетична сфера та енергетичні кризи. Енергетика: історія, сучасність та майбутнє. Глобальні події в галузі енергетики.

Чинники та загрози енергетичній безпеці України.

Індикатори енергетичної безпеки. Енергозбереження та технічне переоснащення виробництва; посилення обліку та контролю за енергоспоживанням; впровадження енергозберігаючих технологій; використання нетрадиційних та відновлювальних джерел енергії.

Пріоритети забезпечення енергетичної безпеки України.

Науково-технологічна безпека - стан науково-технологічного та виробничого потенціалу держави, який дає змогу забезпечити належне функціонування національної економіки, достатнє для досягнення та підтримки конкурентоздатності вітчизняної продукції, а також гарантування державної незалежності за рахунок власних інтелектуальних і технологічних ресурсів.

Тема 7. Соціально-демографічна безпека

Сутність соціальної та демографічної безпеки та суміжних з ними категорій. Поняття соціального захисту і соціального забезпечення населення. Основні внутрішні соціальні небезпеки. Зовнішні соціальні небезпеки.

Соціально-політичні принципи сталого розвитку держави.

Стратегія і тактика соціальної безпеки.

Характеристика чинників, загроз, індикаторів соціальної безпеки.

Особливості забезпечення демографічної безпеки. Чинники демографічної безпеки.

Демографічна криза. Загрози демографічній безпеці. Індикатори виміру демографічної безпеки.

Тема 8. Продовольча безпека

Сутність продовольчої безпеки та особливості її забезпечення. Характеристика позитивних та негативних чинників впливу на продовольчу безпеку України. Екзогенні та ендогенні чинники продовольчої безпеки України.

Загрози продовольчій безпеці України.

Індикатори продовольчої безпеки. Достатність споживання окремого продукту. Споживання основних видів продовольства. Економічна доступність продуктів харчування. Диференціація вартості харчування за соціальними групами. Продовольча незалежність за окремим продуктом.

Тема 9. Макроекономічна безпека

Національна економічна безпека держави (макрорівень) – це такий стан економіки та інститутів влади, за якого забезпечується гарантований захист національних інтересів, гармонійний, соціально орієнтований розвиток країни в цілому, достатній економічний та оборонний потенціал навіть за найнесприятливіших варіантів розвитку внутрішніх та зовнішніх процесів. Глобальна економічна безпека – це сукупність заходів, спрямованих на забезпечення сталого світового економічного розвитку, метою якого є досягнення максимальної безпеки та високого рівня життя для кожної особистості незалежно від нації або національності за умови збереження світу для майбутніх поколінь. Основні зовнішні загрози економічній безпеці на макрорівні пов'язані з тим, що процес відкриття економічних кордонів для іноземних товарів і капіталу не був пов'язаний із захистом і розвитком внутрішнього виробництва. Механізм забезпечення економічної безпеки України ускладнюється поєднанням внутрішніх (труднощі перехідного періоду) та зовнішніх (протиріччя процесу глобалізації) проблем.

Тема 10. Зовнішньо-економічна безпека

Характеристика зовнішньоекономічної сфери та особливості її функціонування. Принципи зовнішньоекономічної безпеки. Характеристика безпеки зовнішньоекономічної діяльності. Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Чинники та загрози зовнішньоекономічної безпеки. Індикатори визначення рівня зовнішньоекономічної безпеки.

Структура навчальної дисципліни « Економічна безпека держави»

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	усього	у тому числі			
		л	п	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні засади формування механізмів забезпечення рівня економічної безпеки держави					
Тема 1. Теоретичні основи економічної безпеки	16	4	4		8
Тема 2. Правове регулювання економічної безпеки держави	16	4	4		8
Тема 3. Механізм забезпечення та оцінка рівня й стану економічної безпеки	12	2	2		8
Тема 4. Фінансова та інвестиційна безпека як основа економічної безпеки	16	4	4		8
Тема 5. Характеристика складників фінансової та інвестиційної безпеки	12	2	2		8
Разом за змістовим модулем 1	72	14	14		40
Змістовий модуль 2. Характеристика окремих складників економічної безпеки					
Тема 6. Енергетична та науково-технологічна безпека	28	4	4		10
Тема 7. Соціально-демографічна безпека	28	4	4		10
Тема 8. Продовольча безпека	28	4	4		10
Тема 9. Макроекономічна безпека	24	2	2		10
Тема 10. Зовнішньо-економічна безпека	14	2	2		10

Разом за змістовим модулем 2	112	16	16		50
Усього годин	150	30	30		90

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Теоретико-методологічні та організаційні засади регулювання економічної безпеки держави	4
2	Механізм забезпечення та оцінка рівня й стану економічної безпеки	4
3	Оцінка складників фінансової та інвестиційної безпеки	4
4	Оцінка індикаторів енергетичної та науково-технологічної, інформаційної безпеки	4
5	Оцінка індикаторів соціально-демографічної безпеки	4
6	Оцінка індикаторів продовольчої безпеки	4
7	Оцінка індикаторів макроекономічної безпеки	2
8	Оцінка індикаторів зовнішньо-економічної безпеки	4
Усього		30

5. Контрольні питання, комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань здобувач вищої освіти

Контрольні питання, які виносяться на екзамен

1. Роль і значення економічної безпеки.
2. Основні принципи та критерії забезпечення економічної безпеки.
3. Види економічної безпеки.
4. Об'єкти та суб'єкти економічної безпеки.
5. Предмет державної діяльності в галузі економічної безпеки.
6. Елементи економічної безпеки держави.
7. Основні складові економічної безпеки держави.
8. Загрози економічній безпеці та її індикатори.
9. Загрози економічній безпеці держави.
10. Кількісна оцінка економічної безпеки держави.
11. Національні економічні інтереси та економічна безпека.

12. Сутність національних економічних інтересів. Структура та класифікація національних економічних інтересів.
13. Реалізація національних економічних інтересів та економічна безпека.
14. Сутність та оцінка рівня фінансової безпеки держави.
15. Проблеми бюджетної, податкової та боргової безпеки.
16. Поняття валютної безпеки. Її індикатори та загрози. Стан валютної безпеки в Україні та шляхи її підвищення.
17. Стратегія економічної безпеки.
18. Національні економічні інтереси України та їх значення при створення системи економічної безпеки держави.
19. Система забезпечення економічної безпеки країни.
20. Система економічної безпеки держави. та її методологічні засади.
21. Політика і стратегія економічної безпеки держави.
22. Стратегія та механізми забезпечення економічної безпеки держави.
23. Моніторинг економічної безпеки держави.
24. Напрями посилення конкурентоспроможності як цільової функції економічної безпеки держави.
25. Організаційно-економічні заходи, спрямовані на зміцнення економічної безпеки держави.
26. Податкова політика держави як чинник впливу на економічну безпеку держави..
27. Правове регулювання захисту комерційної таємниці в Україні та за кордоном.
28. Економічна розвідка як фактор у конкурентній боротьбі.
29. Організація та ефективність економічної розвідки.
30. Загрози соціально-демографічній безпеці України
31. Служба економічної безпеки держави.

**Зразок завдання для визначення рівня засвоєння знань
здобувачами вищої освіти**

Теоретична частина

1. Національні економічні інтереси як об'єкт економічної безпеки
2. Основні складові та загрози енергетичній безпеці держави

Тестові завдання

1. До показників стану економічної безпеки держави слід віднести:
 - а) динаміку народжуваності;
 - б) виробництво ВВП на душу населення;
 - в) порушення виробничих зв'язків;
 - г) демонетаризація економіки та натуралізація обміну (бартер);

- д) кількість громадян з вищою освітою;
- е) відсутність суттєвих інвестицій в основний капітал; є) всі відповіді правильні;
- ж) немає правильної відповіді.

2. Найвищим органом, що здійснює державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності, є:

- а) Верховна Рада України;
- б) Президент України;
- в) Кабінет Міністрів України;
- г) Державна митна служба України;
- д) Національний банк України;
- е) немає правильної відповіді.

3. Ризики, які пов'язані із впливом і залежністю деяких галузей та сфер економічної діяльності між собою, мають назву:

- а) галузеві;
- б) глобальні;
- в) системні;
- г) міжгалузеві;
- д) прогнозовані;
- е) всі відповіді правильні;
- є) немає правильної відповіді.

Завдання

Підготувати есе про умови та імперативи рівня економічної безпеки України порівняно з іноземною країною (на власний вибір)

6. Методи навчання

Під час викладання курсу передбачено використання методики проблемного навчання, технології дистанційного навчання та модульно-рейтингової системи навчання.

На лекціях зосереджується увага здобувачів вищої освіти на вивченні окремих теоретико-методологічних положень та проблемних питань регулювання економічної безпеки, розглядаються можливі варіанти їх подолання з наведенням конкретних прикладів з вітчизняної та зарубіжної практики. Надаються практичні рекомендації щодо організації діяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування та їх взаємодії з

громадськими об'єднаннями. Лекційний матеріал подається у формі тестових слайдів, схем, таблиць, графіків, відеофайлів, онлайн-курсів, тренінгів.

Формування вмінь здобувачів вищої освіти за визначеними темами практичних занять відбувається у формі: обговорення проблемних питань; колективної роботи над ситуаційним завданням; презентації результатів індивідуальної та колективної роботи; дискусії, дебатів, круглого столу; публічного виступу; виконання тестових завдань під час проміжної атестації.

Самостійна робота полягає у самостійному опрацюванні здобувачів вищої освіти визначених тем у програмі, нормативно-правової бази, навчально-методичної, наукової літератури та інших джерел інформації дисципліни та передбачає надання відповідей на запитання для самоконтролю. Під час самостійної роботи здобувач працює над індивідуальними завданнями.

7. Форми контролю

Видами контролю знань здобувачів вищої освіти є поточний контроль, проміжна та підсумкова атестації. Поточний контроль у формі опитування та виконання завдань здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувачів вищої освіти до виконання конкретної роботи. Проміжна атестація (поточний модульний контроль) проводиться у формі тестування або написання контрольної роботи після вивчення програмного матеріалу кожного змістового модуля. Семестрова атестація проводиться у формі семестрового екзамену у письмовій (електронній) формі за екзаменаційними білетами.

8. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Оцінювання здобувачів вищої освіти відбувається згідно Положення про екзамени та заліки у Національному університеті біоресурсів і природокористування України, затвердженого Вченою радою НУБіП України 27.12.2019 року, протокол №5. Після проведення проміжних атестацій із змістових модулів і визначення їх рейтингових оцінок визначається рейтинг здобувача вищої освіти з навчальної роботи $R_{НР}$ (не більше 70 балів) за формулою:

$$R_{НР} = \frac{0,7 \cdot (R_{(1)ЗМ} \cdot K_{(1)ЗМ} + \dots + R_{(n)ЗМ} \cdot K_{(n)ЗМ})}{K_{дис}}, (1)$$

де $R_{(1)ЗМ}, \dots, R_{(n)ЗМ}$ – рейтингові оцінки із змістових модулів за 100-

бальною шкалою; n – кількість змістових модулів;

$K_{ЗМ}^{(1)}, \dots, K_{ЗМ}^{(n)}$ – кількість кредитів Європейської кредитної трансфернонакопичувальної системи (ЄКТС) (або годин), передбачених робочим навчальним планом для відповідного змістового модуля;

$K_{дис} = K_{ЗМ}^{(1)} + \dots + K_{ЗМ}^{(n)}$ – кількість кредитів ЄКТС (або годин), передбачених робочим навчальним планом для дисципліни у поточному семестрі.

Максимальний рейтинг здобувача вищої освіти з навчальної роботи за двома змістовими модулями з дисципліни “Публічне управління” може складати:

$$R_{НР} = \frac{0,7 \cdot (100 \cdot 1,8 + 100 \cdot 2,2)}{4} = 70 \text{ балів (2)}$$

Для визначення рейтингу здобувача вищої освіти із засвоєння дисципліни $R_{дис}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу здобувача вищої освіти з навчальної роботи $R_{НР}$ (до 70 балів): $R_{дис} = R_{НР} + R_{ат}$.

Рейтинг здобувача вищої освіти із засвоєння дисципліни у балах переводиться у національні оцінки згідно з таблицею 1.

Таблиця 1

Співвідношення між рейтингом здобувача вищої освіти і національними оцінками

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

Оцінка “Відмінно” виставляється здобувачу вищої освіти, який систематично працював протягом семестру, показав під час екзамену різнобічні і глибокі знання програмного матеріалу, вміє успішно виконувати завдання, які передбачені програмою, засвоїв зміст основної та додаткової літератури, усвідомив взаємозв’язок окремих розділів дисципліни, їхнє значення для майбутньої професії, виявив творчі здібності у розумінні та використанні

навчально-програмного матеріалу, проявив здатність до самостійного оновлення і поповнення знань.

Оцінка “Добре” виставляється здобувачу вищої освіти, який виявив повне знання навчально-програмного матеріалу, успішно виконує передбачені програмою завдання, засвоїв основну літературу, що рекомендована програмою, показав достатній рівень знань з дисципліни і здатний до їх самостійного оновлення та поповнення у ході подальшого навчання та професійної діяльності.

Оцінка “Задовільно” виставляється здобувачу вищої освіти, який виявив знання основного навчально-програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та наступної роботи за професією, справляється з виконанням завдань, передбачених програмою, допустив окремі похибки у відповідях на іспиті і при виконанні іспитових завдань, але володіє необхідними знаннями для подолання допущених похибок під керівництвом науково-педагогічного працівника.

Оцінка “Незадовільно” виставляється здобувачу вищої освіти, який не виявив достатніх знань основного навчально-програмного матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, не може без допомоги викладача використати знання при подальшому навчанні, не спромігся оволодіти навичками самостійної роботи.

Таблиця 2

Розподіл балів при рейтинговій системі оцінювання з навчальної дисципліни “Економічна безпека держави”

	Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2					
	T1	T2	T3	ПА	T4	T5	T6	T7	T8	ПА
Практичні заняття:										
- виконання практичних завдань у системі дистанційного навчання Elearn	20	10	10		10	10	5	5	5	
Самостійна робота:										
– самостійне опрацювання тем та надання відповідей на питання для самопідготовки у системі дистанційного навчання Elearn	10	10	10		10	10	5	5	5	
Кількість балів за видами робіт і ПМК	30	20	20	30	20	20	10	10	10	30
Кількість балів за змістовий модуль	100				100					
РНР (навчальна робота)	70									

R АТ (семестровий екзамен)	30
R ДИС (загальний рейтинг)	100

9. Методичне забезпечення

Навчально-методичний комплекс включає робочу програму, курс лекцій, презентаційні матеріали, завдання для виконання практичних робіт, питання для самопідготовки, комплект тестових завдань для проведення поточного модульного контролю, комплект екзаменаційних білетів, електронний курс.

10. Рекомендована література

Основна:

1. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 р. № 2456-VI. URL:<http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>.
2. Митний кодекс України від 13.03.2012 р. № 4495-VI URL:<http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>.
3. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI URL:<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
4. Закон України “Про банки і банківську діяльність” від 07.12.2000 № 2121 -III URL:
<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>.
5. Закон України “Про валюту і валютні операції” від 21.06.2018 № 2473-VIII URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19>
6. Закон України “Про інвестиційну діяльність” від 18.09.1991 № 1560-XII URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1560-12>.
7. Закон України “Про Національний банк України” від 20.05.1999 № 2469-VIII URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/679-14>.
8. Закон України “Про національну безпеку України” від 21.06.2018 р. № 964 - IV.]. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19>
9. Закон України “Про страхування” від 07.03.1996 р. № 85/96-ВР URL: [http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/85/96- %D0%B2%D 1 % 80](http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/85/96-%D0%B2%D1%80).
10. Закон України “Про цінні папери і фондовий ринок” від 23.02.2006 № 3480-IV URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3480-15>.
11. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо розрахунку рівня економічної безпеки України № 1277 від 29.10.2013 р. URL: <http://search.ligazakon.ua/! doc2.nsf/link1/ME 131588.html>.

15. Барановський О. І. Фінансова безпека в Україні (методологія оцінки та механізми забезпечення): [монографія] К.: Київ. нац. торг.- екон. ун-т, 2004. 759 с.
16. Барановський О. І. Філософія безпеки: монографія: у 2 т. К.: УБС НБУ, 2014. Т. 1: Основи економічної і фінансової безпеки економічних агентів. 831 с.
17. Барановський О. І. Філософія безпеки: монографія: у 2 т. К.: УБС НБУ, 2014. Т. 2: Безпека фінансових інститутів. 715 с.
18. Економічна безпека: навч. посіб.; за ред. д-ра екон. наук, проф. З.С. Варналія. К.: Знання, 2009. 647 с.
19. Васильчишин О.Б. Фінансова безпеки банківської системи України: філософські детермінанти. ТНЕУ 2017. 370 с.

Допоміжна:

1. Голобородько Ю. О. Теоретичні підходи до розкриття сутності та складових фінансової безпеки банківських установ. Науковий вісник НЛТУ України. 2012. Вип. 22.12. 2012. С. 194 - 198.
2. Журавка Ф. О. Оцінка рівня фінансової безпеки страхового ринку України. Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України: збірник тез доповідей XIII Всеукраїнської науково-практичної конференції (28 - 29 жовтня 2010 р.) Суми: ДВНЗ “УАБС НБУ”, 2010. Т. 1. с. 43 - 45.
3. Лазарева А. П. Стратегія фінансової безпеки підприємства. Економічний аналіз. 2014. Том 18, № 2. С. 166-172.
4. Лелюк С. В. Методичний підхід до оцінювання фінансової безпеки регіонів України. Економічний аналіз. 2014. Том 17, № 1. С. 139 - 145.
5. Мартиненко В. В. Зміцнення економічної безпеки національної економіки в умовах впливу глобалізації [Текст]: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.00.03 - економіка та управління національним господарством. К.: АМУ, 2014. 20 с.

Інформаційні ресурси:

1. Навчальний портал НУБіП України <https://elearn.nubip.edu.ua/>
2. Офіційне інтернет-представництво Президента України <https://www.president.gov.ua/>
3. Офіційний портал Верховної ради України <https://rada.gov.ua/>
4. Офіційний сайт Міністерства та Комітету цифрової трансформації України <https://thedigital.gov.ua/>
5. Офіційний сайт Національного агентства з питань державної служби <https://nads.gov.ua/>